

nem a békét és a konszolidációt irányítják. A szociáldemokráciának követelése az, hogy Csehország külügyi politikája a kölcsöntárgyalások alkalmával ebben az értelemben járjon el.

A Lidove Noviny írja: A feszültség, amelyet Magyarország a békeszerződéssel szemben való ellenállásával Közép Európában előidézett, kezd enyhülni. Ausztria szanálási akciójának sikere Magyarországnak is megmutatja azt az utat, amellyel megmenekülhetne a pénzügyi katasztrófától és amellyel a belső nyugalmat is elérheti.

A garancia-szerződés.

Genfben a Népszövetség harmadik bizottságának fontos ülése volt. Megvitatta a kölcsönös garanciaszerződés-tervezetet a lefegyverzésről. A névleg delegátus kifogásolta, hogy a Népszövetség a garanciaszerződés tekintetében hamis vágányokra siklott át. Lengyelország delegátusa módosító indítványt terjesztett elő, amely odaírta, hogy a garanciaszerződés első fejezete helyett mondják ki egységes elv gyanánt, hogy a szerződést kötő államok egyszersmindenkora kötelezik magukat, hogy mindenféle támadástól tartózkodni fognak. Ezután szót kért a magyar delegátus és kifejtette, hogy a békeszerződések által az államok egész sora már kényszerült felfegyverzését jelentékenyen csökkenteni anélkül, hogy nekik bármiféle biztosítékuk volna újabb

támadások ellen. Ezeket az államokat is részeltetni kellene a garanciaszerződés által nyújtandó oltalomban. A bizottság a vitát legközelebbi ülésén folytatni fogja.

Választás.

A Népszövetség bejelentette a hágai nemzetközi bíróságnak, hogy Pustamenta kubai állandó bizottsági tag halálával megüresedett egy bizottsági hely. Az ülésen 34 szavazó 42 választó közül *De Silva Pettost*, a brazilai bizottság vezetőjét választották meg a nemzetközi bírósági tagságra. A választást a népszövetségi tanácsnak titkos szavazattal jóvá kell hagyni.

Ausztria talpraállítása.

A Népszövetség mai közgyűlésén Ausztria talpraállítása problémája és az erről szóló jelentések kerültek szóba. Ador szövetségi tanácsos, mint előadó rámutatott arra, hogy a Népszövetséggel szemben gyakran merül fel az a szemrehányás, hogy nagy humanitárius-elvek megvalósítására irányuló akciónál csak ajánlatokat és kívánságokat hoz fel. Ausztria talpraállítása kérdésénél senkinek vitathatja, hogy a Népszövetség itt gyakorlati megoldást talál. Ezután Mensdorf, volt londoni osztrák nagykövet az osztrák delegáció nevében annak a háláérzetnek adott kifejezést, amelyet az egész Ausztria érez a Népszövetség iránt.

Nincs pénz a város kasszájában.

(A Szeged tudósítójától.) A marostói földek árveréséből több mint háromszázmillió korona folyt be a város pénztárába és pillanatnyilag enyhítette a főpénztár állandó pénzzavarát. A zavartalanság azonban nem tartott sokáig. Alig fejezték be a földárverést, a városi tisztviselők szeptemberi fizetése hatalmas érvágást jelentett a város készpénzkészletére és ma ismét az a helyzet, hogy a főpénztár képtelen az esedékessé váló nagyobb összegek kiutalására. *Molnár József* tb. főszámvevő, a könyvivői hivatal vezetője a főpénztár szorult helyzetéről jelentést terjesztett a tanács elé és sürgős intézkedést kért a kifizetések zavartalanosságának biztosítására.

A tanács a könyvivői hivatal jelentése alapján behatárolt foglalkozott a kérdéssel. *Megállapította, hogy a főpénztárban uralkodó pénzhidnyak a kormány az oka, amennyiben tartozásait mindig késedelemmel egyenlíti ki.* A városi tisztviselők augusztusi és szeptemberi fizetésének hetvenöt százalékát a minisztertanács határozata értelmében a kormánynak kell előlegeznie, az erre vonatkozó rendelet már régen meg is jelent, de a kormány még mindig nem hajtotta végre és így a város előlegezte kénytelenségből a kormány előlegét a tisztviselőknek, ami körülbelül százkilencvenmillió korona tulkiadást jelentett. A tanács már több ízben

megsürgette a belügyminiszternél ennek az összegnek a kiutalását, azonban mindezekig a sürgetések nem jártak semmiféle eredménnyel. A tanács most elhatározta, hogy ismét megsürgeti a százkilencvenmillió kiutalását és felkéri dr. *Kószó István* belügyi államtitkárát is, hogy személyes intervenciójával segítse hozzá a várost köveletéhez.

Nem tudjuk, hogy a kellőképpen megindokolt tanácsi sürgetésnek lesz-e egyáltalában és mikor lesz eredménye, azonban ettől függetlenül úgy véljük, a város főpénztárának sohasem szabadna fizetési zavarokkal küzdenie, mert a város nagyon könnyen elvesztheti így a hitelet. Megtörtént néhány nap előtt például az, hogy a köztisztviselői üzem néhány millió korona áru szénát vásárolt egy szegedi kereskedőtől a tanács fölhatalmazása alapján. A tanács a széná árát ki is utalta a főpénztárból, amikor azonban a kereskedő megjelent a főpénztárban a tanácsi utalvánnyal, hogy a pénzt félve, azzal küldötték el, hogy jöjjön néhány nap múlva, mert *nincs pénz.* A mai rohamos értékváltozások idején pedig egy kereskedő sem várhat a pénzére veszélytelenül. Ezzel a körülménnyel számolnia kellene a város hatóságának is és akármilyen módon, de biztosítania kellene a főpénztár állandó fizetőképességét.

Vita a nyomorenyhítésről.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) A nemzetgyűlés mai ülését fél 11 óra után nyitotta meg *Pesthy Pál* alelnök.

Harmadszori olvasásban is elfogadják a trianoni békeszerződés tizedik részének az Elzász-Lotharingiára vonatkozó cikkelyéről szóló törvényjavaslatot.

Ezután a személyszállító autókhoz való megadóztatásról szóló törvényjavaslat tárgyalása következik.

Szabó József (keresztényszocialista) az első szónok. A kormány egész adórendszere — úgy mond — fogyasztási adókra van alapítva. Nem-hogy törölné azokat, hanem még újabb és újabb fogyasztási adókkal sújtja az amúgy is tülterhelt közönséget. Kérde, hogy *más luxus nincs-e, mint az autó?*

Pikler Emil: A metresszeket is meg lehetne adóztatni.

Bartos Andor: Komolyabban tessék közgazdasági kérdésekről beszélni.

Szabó József: A nagybirtokok tudvalevőleg nem adóznak kellően. Ez nem igazság. Nem igazságos, hogy egyesek ezer holdakon gazdálkodjanak, másoknak pedig egy talpalatnyi földjük sincsen. Határozati javaslatot nyújt be, amelyben indítványozza, hogy a nemzetgyűlés küldje vissza a pénzügyi bizottsághoz a törvényjavaslatot azzal, hogy egészítsék azt ki és adóztassanak meg minden egyéb luxuscikket, közük

a luxusfogatókat, versenylovakat, luxuslakásokat és villákat, az 500 holdon felüli birtokokat progresszív kulcs szerint, pezsgőt, likőröket, luxusborokat, selyemruhákat, parfümöket, prémeket, bundákat és a különleges dohányárakat.

A következő szónok *Berki Gyula.* Nem azért szólal fel, mintha ennek a javaslatnak támogatásra volna szüksége, mert a javaslat már magában foglalja az indokolását. Támogatja a javaslatot azért is, mert keresztény gondolat van benne.

Peidl Gyula: Szóval afféle csodabálzsam.

Berki Gyula: A legnagyobb nyomorúság az, amit ez az ország az erkölcsiekben veszített. A munkanélküliek segélyéből ő már kiabrándult, kiabrándult pedig a Károlyi-kormány idején, mert az ilyen munkanélküli segélyezésekből fejlődik a bolsevizmus. (Nagy zaj a szociáldemokrata pártion.)

Felkiáltások: Adjanak munkát!

Ulain és Zsirak állandóan közbekidíltanak és a padot verik.

Az elnök folyton csenget és csak nagy nehezen tudja a rendet helyreállítani.

Klárk Ferenc: Sok ilyen szociálpolitikára van szüksége ennek az országnak.

Berki Gyula: Nem a munkanélkülieket kell segíteni, akik dolgozni tudnak, hanem azokat, akik munkaképtelenek, az özvegyeket, árvaakat és hadirokkantakat.

Szeder Ferenc: Nem szégyellik magukat, ezekről beszélni? Száz koronát adnak egy hónapra!

Berki Gyula: Nem vagyok hajlandó szociális tanításokat a tuloldaltól elfogadni. Örömmel üdvözli a javaslatot azért is, mert gyorsan végrehajtható, már pedig ez az inségakciónak egyik legtöbb feltétele.

Peyer Károly: Nem fogadja el a javaslatot. (Nagy zaj a kormánypártion.) Nem fogadja el azért, mert nem alkalmas a nyomor enyhítésére, nem is szólva arról, hogy a nyomort nem enyhíteni kell, hanem megszüntetni. Gondoskodni kell arról, hogy a saját hibáján kívül munkanélküliségbe került munkás nyomorúságán segítsenek, akár falusi, akár városi az illető. A nemzetgyűlés nemrég elfogadta az építési törvényjavaslatot, de majd ha végrehajtásra kerül a sor, azt fogják látni, hogy a szakképzett munkások hián a kivándorlás folytán nem lehet a munkákat elvégezni. Nem speciális magyar jelenség a tömegnyomor, van az másutt is, speciális jelenség azonban nálunk az a közöny, ahogyan ezt nem látják meg.

Ulain Ferenc: Teljesen igaza van.

Peyer Károly: Svájcban a munkanélküliek segítése állami és városi feladat, az volt már a háború előtt is. Hasonló a helyzet Angliában, Belgiumban és bizonyos mértékig Franciaországban is. Magyarországon egyedül a szakszervezetek foglalkoznak a munkanélküliek segítségével. Németország a rossz pénzével felépítette hajóparkját, rengeteg vasutat, utakat, házakat építettek.

Friedrich István: Ugy van!

Peyer Károly: Németországban a papíros-pénzből tényleges nemzeti vagyon lett. Határozati javaslatot nyújt be. Utasítsa a nemzetgyűlés a kormányt, hogy a Horthy-akció elszámolását terjessze a nemzetgyűlés zárszámadási bizottsága elé felülvizsgálás céljából, a bizottság pedig tegyen jelentést működéséről. Az autódójavaslatot nem tartja célszerűnek, mert kevés ember tart ma luxusból autót. Nem szavazza meg a javaslatot.

Mesko Zoltán üdvözli a kormányt abból az alkalomból, hogy végre észrevette az autókat. Határozati javaslatot nyújt be: Terjesszen a kormány törvényjavaslatot a Ház elé az orfeumok, bárók és egyéb mulatóhelyek belépődíjainak és az ott fogyasztott élelmicikkek értékeinek megadóztatásáról. Kifogásolja, hogy az egységes párt kisajátította magának a nyomor enyhítő akciót. A javaslatot a hadigazdagok megadóztatására irányuló első lépésnek tartja és így azt elfogadja.

Ezután *Propper Sándor* szólal fel. Ilyen javaslatokkal nem lehet elintézni ilyen nagy kérdéseket. A nemzet jövedelme a földbirtok, a tőke és a munka között oszlik meg. A háború óta a földbirtok és a tőke jövedelme nagymértékben szaporodott, a munka jövedelme pedig csökkent. A kormány adópolitikája a drágaság oka. Bírálja a kormány pénzügyi politikáját. Felhívja a kormány figyelmét a jövedelmek megosztásának kérdésére. A javaslatot elfogadja.

Az elnök félbeszakítja a vitát. Napirendi javaslatot tesz. A legközelebbi ülés holnap délelőtt 10 órakor lesz s napirenden a mai napirend szerepel.

Az ülés vége 2 órakor.

Az új török kormány programja.

Mint a *Times* Konstantinápolyból jelenti, *Fethi* az angórai parlamentben kifejtette a kormány programját. 1. A költségvetés egyen-súlyozása minden fölösleges kiadás és kölcsön elkerülésével az agráradó csökkentése a mezőgazdaság fejlesztése végett. A közvetett adók és a jövedelmi adók reformja. A belső és külső adósságok lefizetésének előkészítése. 2. A tisztviselők és katonatisztek helyzetének javítása. 3. Erélyes eljárás a rablógarázdálkodások ellen és a csendőrség fejlesztése. 4. Közoktatás-ügy fejlesztése. 5. Az utcai hidak és vashidak megjavítása. 6. A hadsereg és flotta létszám-csökkentése, a szolgálati idő megrövidítése. 7. A külföldhöz való viszonyt illetően *Fethi* azt a reményt fejezte ki, hogy Törökország valameennyi nemzetközi békében és barátságban fog élni.